

Legal update

Září 2021

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Novela zákona o ozdravných postupech řešení krize na finančním trhu

Aktuality v judikatuře

K určitosti prorogační doložky dle čl. 25 nařízení Brusel I bis

Právo akcionáře požadovat na valné hromadě vysvětlení podle § 357 až § 360 z. o. k. je podmíněno jeho účastí na zasedání této valné hromady

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Věra Tovey

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač

IT, média, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Start-upy a venture kapitál:

Pav Younis; Martin Lukáš; Jakub Nedoma

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Švaříčková, Tereza Hošková

Aktuality v legislativě

Novela zákona o ozdravných postupech řešení krize na finančním trhu

Dne 14. 8. 2021 nabyl účinnosti zákon, kterým se mění zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Hlavním důvodem pro novelizaci dosavadního znění zákona o ozdravných postupech řešení krize na finančním trhu byla potřeba implementovat pravidla zavedená směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/879 ze dne 20. května 2019, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace (směrnice BRRD), a směrnice 98/26/ES (dále jen „směrnice BRRD II“), do českého právního řádu.

Novela zákona byla přijata především za účelem zavedení revidovaného rámce pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků v rámci EU. Smyslem regulatorních pravidel směrnice BRRD II, a tedy i novelizovaného znění zákona, je dále posílit stávající regulatorní rámec pro řešení krizí a odolnost regulovaných subjektů vůči případným ekonomickým otřesům a vytvořit podmínky pro zajištění stability, bezpečnosti a dostatečné odolnosti bankovního sektoru a celého finančního systému.

Směrnice BRRD II přichází v souladu s tzv. standardem TLAC (požadavek na celkovou kapacitu absorbovat ztráty) **s novými kategoriemi osob podléhajících řešení krize a skupin podléhajících řešení krize.** Osobou podléhající řešení krize se nově rozumí osoba, vůči níž mají být užitá příslušná opatření. Skupina podléhající řešení krize se poté vždy skládá z jedné osoby podléhající řešení krize a z jí ovládaných osob, které však samy nejsou osobami podléhajícími řešení krize. Zatímco osobám podléhajícím řešení krize vzniká povinnost udržovat kapitál a způsobilé závazky ve výši tzv. minimálního požadavku, ostatní povinné osoby udržují kapitál a způsobilé závazky alespoň ve výši tzv. vnitřního minimálního požadavku.

Novela taktéž sjednocuje způsob vyjádření minimálního požadavku se standardem TLAC. Požadavek se vyjádří jako procento z celkové výše rizikové expozice a z míry expozice pro výpočet tzv. pákového poměru (srovnání kombinace dluhu, vlastního kapitálu, aktiv a úroků společnosti). Povinná osoba následně musí udržovat kapitál a způsobilé závazky alespoň ve výši minimálního požadavku, a to podle vyšší z těchto dvou úrovní.

Pro globálně systémově významné instituce a osoby podléhající řešení krize, jejichž objem aktiv převyšuje 100 mld. EUR, nebo osoby podléhající řešení krize, které budou mezi tuto kategorii institucí po splnění stanovených kritérií zařazeny na základě rozhodnutí ČNB, se stanoví závazný minimální požadavek podřízenosti způsobilých závazků na úrovni 8 % celkových závazků a kapitálu instituce, a navíc možnost stanovení dodatečné podřízenosti.

ČNB novelou získává novou pravomoc vyhlásit u selhávající povinné osoby tzv. moratorium, a tím na určitou dobu pozastavit platby a plnění jejích závazků za účelem zabránění dalšímu zhoršení její finanční situace a zvolení vhodných opatření k řešení krize. Ve srovnání s dřívější národní úpravou tzv. rezolučního moratoria je rozsah v zákoně nově upraveného moratoria rozšířen a nově je možné jej uplatnit mimo jiné i na kryté pohledávky z vkladů. Dle novelizovaného znění zákona délka moratoria nesmí přesáhnout 2 pracovní dny.

Legal update

Září 2021

Weinhold Legal

Aktuální judikatura

K určitosti prorogační doložky dle čl. 25 nařízení Brusel I bis

(Usnesení NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3344/2019, ze dne 18. 5. 2021)

Žalobce se vůči žalované u Okresního soudu v Liberci domáhal zaplacení částky 6 709 EUR s příslušenstvím z titulu provize za svou činnost obchodního zástupce, kterou pro žalovanou vykonával na území České republiky na základě smlouvy o obchodním zastoupení. Žalovaná však namítala nedostatek mezinárodní příslušnosti českých soudů.

Žalovaná byla italskou obchodní společností se sídlem v Itálii a předmětná smlouva o obchodním zastoupení byla uzavřena podle italského práva. Strany smlouvy mezi sebou neuzavřely dohodu o příslušnosti soudů některého členského státu podle čl. 25 nařízení Brusel I bis, ani dle čl. 23 nařízení Brusel I. Součástí smlouvy o obchodním zastoupení byla pouze dohoda, kterou strany odkázaly na kolektivní ekonomickou smlouvu CONFAPI obsahující ujednání o mimosoudním řešení sporů, upřednostňující italské právní předpisy.

Soud prvního stupně v rámci právního posouzení věci vyšel z čl. 7 bodu 1 nařízení Brusel I bis a uzavřel, že v případě poskytování služeb v několika členských státech je soudem příslušným k rozhodnutí o všech nárocích ze smlouvy o poskytování služeb soud, v jehož obvodu se nachází **místo hlavního poskytování služeb**, jak vyplývá z ustanovení smlouvy, a v případě neexistence takových ustanovení soud, v jehož obvodu se nachází **místo faktického plnění této smlouvy**. Ačkoliv v daném případě bylo ve smlouvě stanoveno, že má žalobce činnost vykonávat výhradně na území České republiky, Slovenska, Polska a Ruska, soud prvního stupně dospěl s ohledem na skutkové okolnosti případu k závěru, že žalobce činnost fakticky vykonával pouze na území České republiky a sám žalobce se v předmětném sporu domáhal zaplacení provize za činnost uskutečněnou na území právě České republiky. Na základě toho soud prvního stupně potvrdil mezinárodní příslušnost českých soudů k projednání a rozhodnutí věci a usnesením zamítl námitku žalované o nedostatek mezinárodní příslušnosti českých soudů. Odvolací soud usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Žalovaná i žalobce napadli usnesení odvolacího soudu dovoláním. Nejvyšší soud dovodil, že ze znění čl. 25 nařízení Brusel I bis vyplývá, že základním předpokladem pro to, aby mohla být mezinárodní příslušnost soudu založena dohodou stran, je jejich konsensus ohledně volby mezinárodně příslušných soudů nebo soudu. Ujednání stran, které v tomto případě bylo součástí smlouvy o obchodním zastoupení, a kterým strany odkázaly na kolektivní ekonomickou smlouvu CONFAPI, jež obsahovala toliko ujednání o předsoudním řešení sporů a italských procesních předpisech, a nikoliv o výslovné volbě sudiště, neprojevuje dostatečně přesně a určitě, že se strany vůbec dohodly na založení mezinárodní příslušnosti ve smyslu čl. 25 nařízení Brusel I bis, natož aby byl přesně určen případný mezinárodně příslušný soud či soudy určitého státu. **Pouhý odkaz na italský občanský soudní řád v kontextu předsoudního řešení sporů tak nelze za volbu italských soudů považovat, jelikož dle dovolacího soudu nejde o „dostatečně přesné“ objektivní kritérium, jež je předmětem jednoznačného konsensu stran.**

Dovolací soud uzavřel, že podstatou čl. 25 nařízení Brusel I bis je, aby jedna ze stran nebyla překvapena prorogací, se kterou nevyslovila souhlas. Na základě uvedených úvah tak dovolací soud dovodil, že v posuzovaném případě není konsensus stran ohledně založení mezinárodní příslušnosti italských soudů na základě čl. 25 nařízení I bis dostatečně přesně a určitě smluvní ujednání stran v tomto případě není jednoznačné. Není tudíž splněna základní podmínka vyplývající z čl. 25 nařízení Brusel I bis, a proto nelze mezinárodní příslušnost dle tohoto ustanovení založit.

Právo akcionáře požadovat na valné hromadě vysvětlení podle § 357 až § 360 z. o. k. je podmíněno jeho účastí na zasedání této valné hromady

(Rozsudek NS ČR sp. zn. 27 Cdo 3812/2019, ze dne 25. 5. 2021)

V tomto rozhodnutí se žalobce jako akcionář společnosti domáhal, aby soud žalované společnosti uložil povinnost poskytnout žalobci vysvětlení, jaké osoby blízké členům představenstva společnost zaměstnává, jaká odměna byla v jednotlivých měsících roku 2017 těmto zaměstnancům společnosti vyplacena a dále vysvětlení, jaká plnění a na základě jakého právního titulu byla v jednotlivých měsících roku 2017 poskytnuta jednotlivým členům představenstva.

Dne 27. 6. 2018 se konala valná hromada společnosti, na jejíž pořad bylo raženo mimo jiné schvalování řádné účetní závěrky za rok 2017 a rozhodnutí o rozdělení zisku. **Žalobce se zasedání valné hromady nezúčastnil**, pouze před konáním valné hromady písemně požádal společnost o zmíněné vysvětlení. **Společnost vysvětlení neposkytla** v požadovaném rozsahu, a to zejména s odkazem na ochranu osobních údajů a neúčast žalobce na zasedání valné hromady.

Krajský soud v Brně rozsudkem žalobu žalobce zamítl. Vrchní soud v Olomouci rozsudkem rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil, a to s odkazem na dřívější usnesení Nejvyššího soudu, který dovodil, že § 357 a násl. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „z. o. k.“), zásadně předpokládají poskytnutí vysvětlení **přímo na zasedání valné hromady**, a to pouze těch skutečností, které jsou potřebné k posouzení záležitostí zařazených na pořad valné hromady či pro výkon akcionářských práv s tím souvisejících. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání.

Dovolací soud uzavřel, že právo podílet se na řízení společnosti je základním právem akcionáře. Nutným předpokladem realizace takového práva je poté zajištění informovanosti akcionáře, neboť bez dostatečné informovanosti akcionáře by byl výkon jeho práv na valné hromadě zcela formální a bezobsažný. **Účelem práva akcionáře na vysvětlení podle § 357 až § 360 z. o. k. je zajištění informovanosti akcionáře pro výkon jeho práv na valné hromadě, resp. umožnění akcionáři kvalifikovaně se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou. Proto vysvětlení musí společnost akcionáři poskytnout zásadně na zasedání valné hromady. A proto také platí, že akcionář, který se zasedání valné hromady nezúčastní, žádné vysvětlení od společnosti obdržet nemůže.** Nejvyšší soud tak dovodil, že i akcionář, který požádá o vysvětlení písemně před konáním valné hromady, má právo obdržet vysvětlení jen tehdy, zúčastní-li se zasedání této valné hromady.

© 2021 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovolujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Tomas.Zahrada@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Tomáše Zahrady, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.